

ISAAK

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Verbastering van de Hebreeuwse naam 'Jitsch'ak' = 'Hij (= God) zal lachen'. Hangt samen met bijbelverhaal over de wonderlijke geboorte van Aartsvader Isaak (zie hieronder).

*

Isaak Aartsvader; † ca 1700 vóór Christus; feest 17 december.

Hij was de enige echte zoon van Abraham en Sara († ca 1750 vóór Chr.; feest 9 oktober). Tot op hun oude dag waren de twee echtelieden kinderloos gebleven. De bijbel is ervan overtuigd, dat een kind uiteindelijk een godsgeschenk is. Dat wordt duidelijk gemaakt in het geboorteverhaal van Isaak:

"Eens verscheen de Heer aan Abraham bij de eik van Mamre, toen Abraham op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. Hij sloeg zijn ogen op en zag plotseling drie mannen voor zich staan. Meteen liep hij van de ingang van zijn tent naar hen toe. Hij boog diep en zei: 'Wees zo welwillend heer, uw dienaar niet voorbij te gaan. Ik zal water laten halen; was uw voeten en rust hier onder de boom. Nu u bij uw dienaar bent, zal ik brood voor u halen om u te sterken voor uw verdere reis.' Zij zeiden: 'Heel graag.' Abraham ging haastig de tent in naar Sara en zei: 'Neem gauw drie schepel fijn meel, kneed het en bak er koeken van.' Daarna liep Abraham naar de kudde, zocht een lekker mals kalf uit en gaf het aan zijn knecht om het snel klaar te maken. Toen bracht hij hun wrongel en melk, en het kalf dat hij had laten toebereiden, en zette hun dat alles voor; terwijl zij aten bleef hij bij hen staan, onder de boom. Toen vroegen zij hem: 'Waar is Sara, uw vrouw?' Hij antwoordde: 'Daar in de tent.' Toen zei Hij: 'Over een jaar kom ik terug; dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben.' Sara stond te luisteren bij de ingang van de tent, achter hem. Nu waren Sara en Abraham oud en bejaard, en Sara ging het niet meer naar de wijze van de vrouwen. Daarom moest Sara bij zichzelf lachen, want zij dacht: 'Zal ik dan nog liefde genieten, nu ik verwelkt ben en ook mijn heer al oud is?' Maar de Heer zei tot Abraham: 'Waarom lacht Sara en vraagt zij zich af: "Zou ik op mijn leeftijd werkelijk nog een kind krijgen?" Is er voor de heer dan iets onmogelijk? Over een jaar precies op deze tijd kom Ik bij u terug, en dan zal Sara een zoon hebben.' Toen zei Sara: 'Ik heb niet gelachen', want zij was bang geworden. Maar Hij zei: 'Jawel, gij hebt gelachen!'"[Genesis 18,1-15]

"De Heer begunstigde Sara, zoals Hij gezegd had, en vervulde de belofte die Hij haar gedaan had. Sara werd zwanger en schonk Abraham op zijn oude dag een zoon, op het tijdstip dat God genoemd had. Abraham gaf aan de zoon die hem geboren werd en die hem door Sara werd geschonken de naam Isaak. Volgens Gods bevel besneed Abraham zijn zoon Isaak, toen deze acht dagen oud was. Abraham was honderd jaar, toen zijn zoon Isaak geboren werd. Sara zei: 'God heeft gemaakt dat ik lachen kon, en ieder die het hoort zal meelachen.' En ze voegde eraan toe: 'Wie zou Abraham hebben durven voorspellen, dat Sara nog kinderen zou voeden? En nu heb ik hem op zijn oude dag een zoon geschonken.'"[Genesis 21,1-7]

*

Beroemd is ook het verhaal waarin verteld wordt dat Abraham de opdracht krijgt zijn zoon Isaak aan God op te offeren. De kern ervan is waarschijnlijk, dat Abraham bij deze gelegenheid ontdekt, dat zijn God zich anders gedraagt dan de andere goden uit de toenmalige wereld. Zijn God wil geen mensenoffers. Deze God wil dat zijn mensen in hun leven zijn evenbeeld zijn. Dat kunnen ze tonen door zich te houden aan zijn voorschriften: gerechtigheid, barmhartigheid en naastenliefde.[Genesis 22,1-19]

Als volwassen man zal Isaak huwen met een meisje uit zijn eigen familie. Alsof het verhaal wil zeggen, dat Isaak een vrouw dient te hebben die dezelfde weg is gegaan als zijn vader Abraham. Zij moet haar familie verlaten en het onbekende tegemoet gaan. Zij moet de houding van een gelovige bezitten. Het verhaal eindigt met de ontroerende opmerking, dat Isaak in haar een troost voor het verlies van zijn moeder. [Genesis 24]

Isaak en Rebekka kregen twee zoons: Esau en Jakob, een tweeling. Uiteindelijk stierf Isaak op honderdtachtigjarige leeftijd, en werd begraven bij het stoffelijk overschot van zijn vader in de grot van Hebron (El Chalil).[Genesis 27-35]

*

Zijn feest is geplaatst een week voor Kerstmis. Immers, de grote gelovigen uit het Oude Testament hebben uitgezien naar de komst van de Messias... Bovendien wordt Isaak beschouwd als een voorafbeelding van Christus: beiden moesten immers op last van hun vader zelf het hout de berg opdragen: beiden offerden zich op aan God.